

KYSELYLOMAKE: FSD3977 EVÄN ARVO- JA ASENNETUTKIMUS SYKSY 2024

QUESTIONNAIRE: FSD3977 EVA SURVEY ON FINNISH VALUES AND ATTITUDES AUTUMN 2024

TÄMÄ KYSELYLOMAKE ON OSA YLLÄ MAINITTUA YHTEISKUNTATIEEELLISEEN TIETOARKISTOON ARKISTOITUA TUTKIMUSAINESTOA.

KYSELYLOMAKETTA HYÖDYNTÄVIEN TULEE VIITATA SIIHEN ASIANMUKAISESTI LÄHDEVIIITTEELLÄ.

THIS QUESTIONNAIRE FORMS A PART OF THE ABOVE MENTIONED DATASET, ARCHIVED AT THE FINNISH SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVE.

IF THE QUESTIONNAIRE IS USED OR REFERRED TO IN ANY WAY, THE SOURCE MUST BE ACKNOWLEDGED BY MEANS OF AN APPROPRIATE BIBLIOGRAPHIC CITATION.

DETTA FRÅGEFORMULÄR UTGÖR EN DEL AV DEN OVANNÄMDA DATAMÄNGDEN, ARKIVERAD PÅ FINLANDS SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA DATAARKIV.

OM FRÅGEFORMULÄRET ÄR UTNYTTJAT ELLER REFERERAT TILL MÅSTE KÄLLAN ANGES I FORM AV BIBLIOGRAFISK REFERENS.

Suomi, missä olet, minne menet?

Tutkimus kansalaismielipiteistä 2024

1a. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 1/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Saaste- ja ympäristöongelmien vähentämiseksi olen valmis tinkimään omasta elintasostani	☐	☐	☐	☐	☐
Puolueet ovat ajautuneet yhä kauemmas tavallisen ihmisen ongelmista	☐	☐	☐	☐	☐
Vaaleilla ei ole merkitystä, koska niiden seurauksena eivät asiat muutu	☐	☐	☐	☐	☐
Osaavaksi tunnetun kunnanvaltuutetun äänestäminen aluevaaleissa turvaa palveluiden säilymistä kotikunnassani	☐	☐	☐	☐	☐
Uskonto antaa minulle voimaa jokapäiväisessä elämässäni	☐	☐	☐	☐	☐
Valtio säätelee liikaa yksityisen ihmisen elämää	☐	☐	☐	☐	☐
Kansalaisten mielipiteillä ei ole paljonkaan vaikutusta siihen, millaisia päätöksiä yhteiskunnassa tehdään	☐	☐	☐	☐	☐
Naiset ovat yhteiskunnassamme alempiarvoisessa asemassa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen poliittinen järjestelmä toimii suhteellisen hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
Äänestäminen on paras keino vaikuttaa yleisiin asioihin	☐	☐	☐	☐	☐
Virkamiesten kansalaisille antama tieto on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
Toimittajat ohjaavat liikaa mielipiteitä Suomessa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalaisten verotietojen julkisuus on liian laajaa ja loukkaa yksityisyyttä	☐	☐	☐	☐	☐
Tiede ja tekniikka pystyvät tulevaisuudessa ratkaisemaan kaikki tänä päivänä esiintyvät ongelmat	☐	☐	☐	☐	☐
Poliitikkojen voimakas julkinen arvostelu on vain osoitus demokratian toimivuudesta maassamme	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikka hyvän sosiaaliturvan ja muiden julkisten palvelujen ylläpitäminen maksaa paljon, suomalainen hyvinvointivaltio on aina hintansa arvoinen	☐	☐	☐	☐	☐
Olen kiinnostunut politiikasta ja seuraan sitä aktiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Sanomalehdistön kansalaisille antama tieto on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
Tulevaisuudessa maamme eläkejärjestelmät romahtavat eikä edes jo ansaittuja eläkkeitä kyetä maksamaan	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 2/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Ongelmistaan huolimatta Yhdysvallat on länsimaisten arvojen keskeinen puolustaja maailmassa ja Suomellekin tärkeä kumppani	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen kehitysavun lisäämiseksi olen valmis tinkimään omasta elintasostani	☐	☐	☐	☐	☐
On väärin, että eläkemaksujen lisäksi jokaisen pitää varautua vanhuuteen myös säästämällä itse	☐	☐	☐	☐	☐

Radion ja tv:n kansalaisille antama tieto on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomalaisia tiedotusvälineitä seuraamalla saa monipuolisen ja totuudenmukaisen kuvan maailman tapahtumista	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdysvallat toimii maailmanpolitiikassa oikein ja ansaitsee myös suomalaisten tuen	☐	☐	☐	☐	☐
Poliitikkojen kansalaisille antama tieto on luotettavaa	☐	☐	☐	☐	☐
On todennäköistä, että Suomi joutuu vielä mukaan suursotaan	☐	☐	☐	☐	☐
Lakia ei tarvitse noudattaa, jos kokee sen vääräksi tai vanhentuneeksi	☐	☐	☐	☐	☐
Hyvinvointialueiden valtuustoihin on syytä valita mahdollisimman vaikutusvaltaisia poliitikkoja, jotka kykenevät ajamaan tehokkaasti alueensa etuja valtakunnan tasolla	☐	☐	☐	☐	☐
Hyvinvointivaltion pitää kyetä takaamaan verovaroin hoivapalvelut kaikille niitä tarvitseville	☐	☐	☐	☐	☐
Minua ei haittaa, että henkilökohtaiset verotietoni ovat julkisia	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion velkaantumiseen kiinnitetään Suomessa liikaa huomiota, mikä johtaa helposti liiallisiin ja kansalaisten elämää kurjistaviin leikkauksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen elämäntapa johtaa väistämättä yhä pahempiin ympäristöongelmiin	☐	☐	☐	☐	☐
Pörssiä palvotaan maassamme kuin ylijumalaa, vailla pyrkimystäkään päättää yhteiskunnan asioista demokratian ja kansalaisten tarpeiden pohjalta	☐	☐	☐	☐	☐
Tiedotusvälineet kohtelevat poliitikkoja usein epäasiallisesti ja vihamielisyydellään vähentävät politiikan arvostusta kansalaisten keskuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
On onni ja etuoikeus saada olla suomalainen	☐	☐	☐	☐	☐
Työttömyyden poistamiseksi olen valmis tinkimään omasta elintasostani	☐	☐	☐	☐	☐
Suomessa tulisi siirtyä eläkejärjestelmään, jossa kukin päättää itse, miten osa eläkemaksuista sijoitetaan	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? 3/3

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Ihmisten hyvinvoinnin jatkuminen voi perustua vain taloudelliseen kasvuun	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen ei pidä tehdä itsestään riippuvaista Yhdysvalloista, koska se asettaa aina oman etunsa etusijalle	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudellisen hyvinvoinnin kehittäminen vielä nykyistä korkeammalle tasolle lisää henkistä pahoinvointia	☐	☐	☐	☐	☐
Aluevaltuustot kaipaavat yksinomaan maakuntien asioihin omistautuneita poliitikkoja, eivät monella pallilla istuvia kansanedustajia tai kunnanvaltuutettuja	☐	☐	☐	☐	☐
Politiikan vähäinen arvostus on kokonaan puolueiden ja poliitikkojen omaa syytä, ei tiedotusvälineiden syytä	☐	☐	☐	☐	☐
Vuosittainen verotietojen julkistaminen on turha mediakarnevaali, joka palvelee lähinnä kansalaisten tirkistelynhalua	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikka osake- ja muussa sijoittamisessa on	☐	☐	☐	☐	☐

omat riskinsä, se tarjoaa erinomaisen keinon lisätä niin yksityisten kansalaisten kuin koko kansantaloutemmeekin vaurautta					
Suomalaisten verotietojen julkisuus on keskeisen tärkeää yhteiskunnallisen läpinäkyvyyden kannalta	☐	☐	☐	☐	☐
Aluevaalit ovat ajanhukkaa ja niiden sijaan kunnat voisivat vain nimetä edustajansa aluevaltuustoihin	☐	☐	☐	☐	☐
Mikään puolue ei aja juuri minulle tärkeitä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
Tiede ja teknologia ovat nousemassa ihmisen palvelijasta ihmisen herraksi	☐	☐	☐	☐	☐
Maamme tiedotusvälineet käsittelevät yhteiskunnallisia asioita puolueettomasti siten, etteivät toimittajien omat poliittiset kannat vaikuta kirjoitusten/ohjelmien sisältöön	☐	☐	☐	☐	☐
Olisin valmis tinkimään palkastani, mikäli työaika lyhennettäisiin ja saisin enemmän vapaa-aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Suomi elää nykyisin liikaa velaksi ja joutuu sen seurauksena vielä suurten ongelmien eteen	☐	☐	☐	☐	☐
Luonnonsuojelun nimissä rajoitetaan taloudellista ja teollista toimintaa liian paljon	☐	☐	☐	☐	☐
Maamme nopeasti kasvanut valtionvelka on pakko saada pikaisesti kuriin riippumatta siitä millaisia etujen ja hyvinvoinnin leikkauksia siitä kansalaisille seuraa	☐	☐	☐	☐	☐
Eduskunta-, kunta-, ja aluevaalit tulisi järjestää samaan aikaan	☐	☐	☐	☐	☐
Nyky-yhteiskunnassa virkakoneistosta on tullut ihmisten hallitsija eikä palvelija	☐	☐	☐	☐	☐
Jokaisen suomalaisen on syytä varautua käyttämään omaa rahaansa läheistensä hoivaan	☐	☐	☐	☐	☐
Sukupuolten tasa-arvosta puhutaan nykyään aivan liikaa	☐	☐	☐	☐	☐

2. Kuinka suurta luottamusta tunnet seuraavia yhteiskunnassa vaikuttavia toimijoita kohtaan?

	Hyvin suurta	Melko suurta	Vaikea sanoa	Melko vähäistä	Hyvin vähäistä
Eduskunta	☐	☐	☐	☐	☐
Kirkko	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeuslaitos	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattiyhdistysliike	☐	☐	☐	☐	☐
Työnantajajärjestöt	☐	☐	☐	☐	☐
Poliittiset puolueet	☐	☐	☐	☐	☐
Maan (nykyinen) hallitus	☐	☐	☐	☐	☐
Tasavallan (nykyinen) presidentti	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion virkamiehistö	☐	☐	☐	☐	☐
Euroopan unioni, EU	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristöjärjestöt	☐	☐	☐	☐	☐
Yleensä kansalaisjärjestöt	☐	☐	☐	☐	☐
Poliisi	☐	☐	☐	☐	☐
Puolustusvoimat	☐	☐	☐	☐	☐
Suuryritykset, pörssiyhtiöt	☐	☐	☐	☐	☐
Pienyritykset, yksityisyrittäjät	☐	☐	☐	☐	☐
Maamme koulutusjärjestelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaaliturvajärjestelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinatalousjärjestelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Pankit, pankkijärjestelmä	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen media (Facebook, X, Instagram jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Yleisradio YLE	☐	☐	☐	☐	☐
Wikipedia	☐	☐	☐	☐	☐

3. Ovatko asiat maassamme tällä hetkellä menossa mielestäsi oikeaan vai väärään suuntaan?

Talouselämä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seiska	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaleva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilkka-Pohjalainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskisuomalainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turun Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapin Kansa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Etelä-Suomen Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Savon Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Miten seuraavat luonnehdinnat kuvaavat näkemystäsi suomalaisista tiedotusvälineistä? Arvioi luonnehdintoja ajatellen yksinomaan perinteisiä tiedotusvälineitä, ei sosiaalista mediaa.

	Erittäin hyvin	Melko Hyvin	Vaikea sanoa	Melko huonosti	Erittäin huonosti
Ammattitaitoinen ja journalistisesti korkeatasoinen	☐	☐	☐	☐	☐
Kehittynyt viime vuosina parempaan suuntaan	☐	☐	☐	☐	☐
Pinnallistunut/vihteellistynyt liikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdenmukaistunut liiaksi, eri viestimien omaleimaisuus vähentynyt	☐	☐	☐	☐	☐
Sananvapauden ja moniarvoisuuden tehokas toteuttaja	☐	☐	☐	☐	☐
Kaupallistunut liiaksi	☐	☐	☐	☐	☐
Nopea ja tehokas tiedonvälittäjä	☐	☐	☐	☐	☐
Omistus keskittymässä liian harvoin käsiin	☐	☐	☐	☐	☐
Pienen ihmisen puolella vallanpitäjiä vastaan	☐	☐	☐	☐	☐
Korostaa liikaa sensaatioita asioiden kustannuksella	☐	☐	☐	☐	☐
Asenteellinen, toimittajien mielipiteitä toittava	☐	☐	☐	☐	☐
Objektiivisuuteen (puolueettomuuteen) pyrkivä, totuutta tiukasti tavoitteleva	☐	☐	☐	☐	☐
Antaa hyvän tietopohjan kansalaisille yhteiskunnan asioista	☐	☐	☐	☐	☐
Huomattava vallankäyttäjä	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisesti vertaillen laadukas ja asiallinen	☐	☐	☐	☐	☐
Toimii liiaksi tuomarin roolissa	☐	☐	☐	☐	☐
Monissa tapauksissa mennyt liian pitkälle ihmisjähdissään	☐	☐	☐	☐	☐
Liian kritiikitön, syö kiltisti päättäjien käsistä	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilöistää politiikkaa liiaksi asiakysymysten kustannuksella	☐	☐	☐	☐	☐
Rakentavasti kriittinen, puuttuu vain todellisiin epäkohtiin	☐	☐	☐	☐	☐
Pakottaa julkisuuden henkilöt toimimaan median ehdoilla	☐	☐	☐	☐	☐
Herkkähipiäinen, ei siedä asiallistakaan arvostelua	☐	☐	☐	☐	☐
Kostaa lopulta arvostelijoilleen	☐	☐	☐	☐	☐
Yksinkertaistaa monimutkaiset asiat kyllä/ei -kysymyksiksi	☐	☐	☐	☐	☐
Pitää uutisaineksen 'myyvyttä' sen asiallista merkitystä tärkeämpänä	☐	☐	☐	☐	☐
On parantanut valppaudellaan politiikan ja talouden moraalia	☐	☐	☐	☐	☐
Asennoitumiseltaan yritys- ja elinkeinoelämävästainen	☐	☐	☐	☐	☐

7. Viime aikoina on keskusteltu eri uutisvälineiden väitetystä politisoitumisesta vasemmistoon tai oikeistoon. Korostuuko seuraavien uutisvälineiden tiedonvälityksessä sinun mielestäsi jompikumpi poliittinen näkökulma? Jos uutisväline ei ole sinulle lainkaan tuttu, valitse vaihtoehto ”En tunne/seuraa”.

	Selvästi vasemmist olainen	Jossain määrin vasemmist olainen	Ei kumpaakaan	Jossain määrin oikeistolain en	Selvästi oikeistolain en	En tunne/seur aa
Yle Uutiset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen tietotoimisto STT	☐	☐	☐	☐	☐	☐
MTV Uutiset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helsingin Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kauppalehti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Maaseudun Tulevaisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilta-Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Iltalehti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aamulehti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hufvudstadsbladet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verkkouutiset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Demokraatti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kansan Uutiset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomenmaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen Uutiset	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Apu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen Kuvalehti	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Talouselämä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seiska	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaleva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ilkka-Pohjalainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Keskisuomalainen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Turun Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lapin Kansa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Etelä-Suomen Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Savon Sanomat	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Internetin kautta myös ulkomaiset uutisvälineet ovat laajalti suomalaisten ulottuvilla. Käytätkö sinä ulkomaisten uutisvälineiden tuottamia uutis- tai ajankohtaissisältöjä jossain (tai useammassa) seuraavassa mainituista muodoista?

(5 maximum responses)

- ☐ Lehtiartikkelit
- ☐ TV- ja/tai radiolähetykset
- ☐ Videot
- ☐ Podcastit
- ☐ Sosiaalisen median sisällöt
- ☐ En seuraa ulkomaisia uutisvälineitä
- ☐ En osaa sanoa

9a. Viime aikoina kaikkien ulottuville on tullut useita tekoälyn verkkosovelluksia, kuten esimerkiksi ChatGPT, CoPilot, DALL-E, Gemini ja MidJourney. Onko joku tai useampi näistä sovelluksista sinulle nimeltä tuttu?

- ☐ Kyllä, useampi
- ☐ Kyllä, yksi
- ☐ Ei mikään
- ☐ En osaa sanoa

9b. Entä kuinka usein olet viimeisten 12 kuukauden aikana henkilökohtaisesti käyttänyt jotain tekoälyn verkkosovellusta?

- ☐ En ole käyttänyt lainkaan
- ☐ Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- ☐ Kerran kuukaudessa
- ☐ Kerran viikossa
- ☐ Useammin kun kerran viikossa
- ☐ En osaa sanoa

If ((Q9b Has 2;3;4;5)), Only ask 'Q10a'

10a. Mihin olet ensisijaisesti käyttänyt tekoälyä viimeisten 12 kuukauden aikana? Valitse seuraavista yksi, josta sinulla on eniten kokemusta.

- ☐ Asia- tai viihdetekstin tuottaminen
- ☐ Matemaattinen ongelmanratkaisu
- ☐ Ohjelmointikoodin tuottaminen
- ☐ Kuvan tuottaminen
- ☐ Äänen tuottaminen
- ☐ Videon tuottaminen
- ☐ Tiedon, vinkkien ja neuvojen hakeminen
- ☐ Kielen kääntäminen tai ilmaisun parantaminen
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Muu (mikä)

If ??Q9b?? has 2;3;4;5 and ??Q10a?? HasNone 9, Only ask 'KAYTTO'

KAYTTO

10b. Jos ajattelet kyseistä käyttötarkoitusta: Miten tekoälyn käyttö mielestäsi vaikuttaa yksittäisen tehtävän sinulta vaatimaan aikaan verrattuna siihen, jos tekisit tehtävän ilman tekoälyä? Tekoälyn myötä minulla menee tehtävään aikaa...

- ☐ Paljon enemmän (yli 20 % enemmän)
- ☐ Hieman enemmän (10–20 % enemmän)
- ☐ Saman verran (vaikutus alle 10 % suuntaan tai toiseen)
- ☐ Hieman vähemmän (10–20 % vähemmän)
- ☐ Paljon vähemmän (yli 20 % vähemmän)
- ☐ En osaa sanoa

10b. Jos ajattelet kyseistä käyttötarkoitusta: Miten tekoälyn käyttö mielestäsi vaikuttaa yksittäisen tehtävän sinulta vaatimaan aikaan verrattuna siihen, jos tekisit tehtävän ilman tekoälyä? Tekoälyn myötä minulla menee tehtävään aikaa...

- ☐ Paljon vähemmän (yli 20 % vähemmän)
- ☐ Hieman vähemmän (10–20 % vähemmän)
- ☐ Saman verran (vaikutus alle 10 % suuntaan tai toiseen)
- ☐ Hieman enemmän (10–20 % enemmän)
- ☐ Paljon enemmän (yli 20 % enemmän)
- ☐ En osaa sanoa

10c. Miten tekoälyn käyttö mielestäsi vaikuttaa tuotoksesi laatuun kyseisessä käyttötarkoituksessa verrattuna siihen, jos tekisit tehtävän ilman tekoälyä? Tekoälyn käytön myötä tuotoksen laatu on...

- ☐ Paljon huonompi
- ☐ Hieman huonompi
- ☐ Samankaltainen
- ☐ Hieman parempi
- ☐ Paljon parempi
- ☐ En osaa sanoa

10c. Miten tekoälyn käyttö mielestäsi vaikuttaa tuotoksesi laatuun kyseisessä käyttötarkoituksessa verrattuna siihen, jos tekisit tehtävän ilman tekoälyä? Tekoälyn käytön myötä tuotoksen laatu on...

- ☐ Paljon parempi
- ☐ Hieman parempi
- ☐ Samankaltainen
- ☐ Hieman huonompi
- ☐ Paljon huonompi
- ☐ En osaa sanoa

10d. Teetkö kyseiseen käyttötarkoitukseen liittyviä tehtäviä yleisesti ottaen mieluummin ilman tekoälyä vai sen kanssa?

- ☐ Mieluummin ilman tekoälyä
- ☐ Mieluummin tekoälyn kanssa
- ☐ En osaa sanoa

11. Oletko käyttänyt tekoälyä jossain työtehtävässä palkkatyössäsi tai yrittäjänä? Jos olet opiskelija tai eläkeläinen, ajattele mahdollista tehtävää, josta olet saanut palkkaa tai yrittäjätuloa.

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ En osaa sanoa

If ((Q11 Has 1)), Only ask 'Q12a'

12a. Miten työnantajasi tai yrityksesi on suhtautunut tekoälyn käyttöön työtehtävissä? Valitse kaikki soveltuvat kuvaukset. Työnantajani....

(6 maximum responses)

- ☐ On kertonut minulle, miten tekoälyä voi käyttää työtehtävissä
- ☐ On rohkaissut minua käyttämään tekoälyä työtehtävissä
- ☐ On edellyttänyt, että käytän tekoälyä työtehtävissä
- ☐ On tarjonnut minulle koulutusta tai opastusta tekoälytyökalujen käyttöön
- ☐ Ei ole ohjeistanut mitään tekoälyn käytöstä työtehtävissä
- ☐ On kieltänyt tekoälyn käytön työtehtävissä

12b. Oletko käyttänyt työtehtävissäsi tekoälytyökaluja, jotka eivät ole olleet työnantajasi tarjoamia tai hyväksymiä?

- ☐ Kyllä
- ☐ En ole
- ☐ En osaa sanoa

12c. Oletko koskaan ollut työssäsi tilanteessa, jossa joku on saattanut luulla tekoälyn tuotosta sinun itsesi tekemäksi?

- ☐ Kyllä
- ☐ En ole
- ☐ En osaa sanoa

13. Nykyisin poliitikko voi olla samanaikaisesti sekä kansanedustaja, kunnanvaltuutettu ja aluevaltuutettu. Pitäisikö mielestäsi poliitikon päällekkäisiä tehtäviä rajoittaa?

- ☐ Kyllä, yhteen tehtävään kerrallaan
- ☐ Kyllä, korkeintaan kahteen tehtävään kerrallaan
- ☐ Ei, mutta poliitikkojen läsnäolosta eri tehtävissä tulisi raportoida nykyistä läpinäkyvämmiin
- ☐ Ei, tehtävien määrän rajoittaminen olisi demokratian vastaista
- ☐ En osaa sanoa

14. Suomen julkisella sektorilla (valtio, hyvinvointialueet ja kunnat) on enemmän menoja kuin tuloja, minkä johdosta lähitulevaisuudessa saatetaan keskustella mahdollisista lisätoimista julkisen talouden tasapainottamiseksi. Miten sinä suhtaudut seuraaviin väitteisiin?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Vaikea sanoa	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Julkisen talouden tasapainotustoimia pitää jatkaa tämän eduskuntavaalikauden aikana	☐	☐	☐	☐	☐
Julkista taloutta tulee tasapainottaa lisää verotusta kiristämällä	☐	☐	☐	☐	☐
Julkista taloutta tulee tasapainottaa lisää	☐	☐	☐	☐	☐

15. On mahdollista, että julkista taloutta joudutaan lähitulevaisuudessa edelleen tasapainottamaan myös menoleikkauksin. Kerro oma henkilökohtainen arviosi siitä, missä määrin alla mainituista julkisen talouden menokohteista voitaisiin leikata rahoitusta. Menokohteesta voidaan leikata...

	Paljon	Jonkin verran	Vaikea sanoa	Vain vähän	Ei lainkaan
Eduskunta	☐	☐	☐	☐	☐
Tasavallan presidentin kanslia	☐	☐	☐	☐	☐
Ministerit ja heidän avustajansa	☐	☐	☐	☐	☐
Valtion virkamiehistö	☐	☐	☐	☐	☐
Puoluetuki	☐	☐	☐	☐	☐
Kehitysyhteistyö	☐	☐	☐	☐	☐
Oikeuslaitos ja vankilat	☐	☐	☐	☐	☐
Poliisi ja rajavartiolaitos	☐	☐	☐	☐	☐
Maahanmuutto ja kotouttaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Puolustusvoimat, maanpuolustus	☐	☐	☐	☐	☐
Yleisradio	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaali- ja terveydenhuolto	☐	☐	☐	☐	☐
Varhaiskasvatus	☐	☐	☐	☐	☐
Peruskoulu ja toiseen asteen opetus	☐	☐	☐	☐	☐
Korkeakouluopetus	☐	☐	☐	☐	☐
Tiede ja tutkimus	☐	☐	☐	☐	☐
Taide ja kulttuuri	☐	☐	☐	☐	☐
Urheilu ja liikunta	☐	☐	☐	☐	☐
Maaseudun kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kansalliset maataloustuet	☐	☐	☐	☐	☐
Liikenneväylät	☐	☐	☐	☐	☐
Yritystuet tutkimus- ja kehittämistoimintaan	☐	☐	☐	☐	☐
Yritystuet vihreän siirtymän edistämiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
Elinkeinotuet yrityksille (esim. sähkötuki)	☐	☐	☐	☐	☐
Työvoimatoimistot ja niiden palvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Työttömyyskorvaukset	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempainetuudet ja perhe-etuudet	☐	☐	☐	☐	☐
Lasten kotihoidon tuki	☐	☐	☐	☐	☐
Asumistuki	☐	☐	☐	☐	☐
Toimeentulotuki	☐	☐	☐	☐	☐
Opintotuki	☐	☐	☐	☐	☐
Sairausvakuutus (Kela-korvaukset)	☐	☐	☐	☐	☐
Luonnonsuojelu	☐	☐	☐	☐	☐
Julkisen talouden leikkaukset	☐	☐	☐	☐	☐
kokonaisuutena/kaiken kaikkiaan					

16. Miten suhtaudut nykyisin maamme Nato-jäsenyyteen?

- ☐ Erittäin myönteisesti
- ☐ Melko myönteisesti
- ☐ Neutraalisti
- ☐ Melko kielteisesti
- ☐ Erittäin kielteisesti
- ☐ En osaa sanoa

17. Verotus ja sen muutostarpeet ovat hyvin ajankohtaisia keskustelunaiheita. Muuttaisitko nykyistä verojärjestelmäämme jollakin tavoin seuraavien veromuotojen osalta? Veroa tulisi...

[illegible]

Kiinteistövero	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Energia- ja polttoainevero	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Alkoholivero	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulutuksen vero yleensä (yleinen arvonlisäverokanta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ruuan arvonlisävero	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kokonaisveroaste eli kerättävät verot kokonaisuudessaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Viime aikoina on keskusteltu perintöveron poistamisesta ja sen korvaamisesta omaisuuden luovutusvoittoverolla. Tämä tarkoittaisi, että suvussa säilytettävästä omaisuudesta ei perittäisi jatkossa lainkaan veroa, mutta toisaalta perityn omaisuuden myynnin verotus kiristyisi. Miten sinä henkilökohtaisesti suhtaudut tämänkaltaiseen uudistusehdotukseen?

- ☐ Hyvin myönteisesti
☐ Melko myönteisesti
☐ Neutraalisti
☐ Melko kielteisesti
☐ Hyvin kielteisesti
☐ En osaa sanoa

19. Mikäli maamme työeläkejärjestelmän rahoitus osoittautuu tulevaisuudessa riittämättömäksi, kuinka hyväksyttävänä pidät seuraavia keinoja työeläkejärjestelmän talouden sopeuttamiseksi?

	Täysin hyväksyttävä	Jossain määrin hyväksyttävä	Vaikea sanoa	Ei juurikaan hyväksyttävä	Ei lainkaan hyväksyttävä
Leikataan eläkkeitä	☐	☐	☐	☐	☐
Nostetaan eläkemaksuja	☐	☐	☐	☐	☐
Pidennetään työaikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Nostetaan vanhuuseläkeikää	☐	☐	☐	☐	☐
Nostetaan työllisyysastetta	☐	☐	☐	☐	☐
Otetaan lisää riskiä eläkeyhtiöiden sijoituksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Jätetään eläkkeiden indeksikorotukset tekemättä muutaman vuoden ajan	☐	☐	☐	☐	☐

20. Onko sinulla sijoituksia osakkeissa tai sijoitusrahastoissa? Valitse seuraavista omalla kohdallasi parhaiten sopiva vaihtoehto.

- ☐ Sijoitan itse säännöllisesti
☐ Sijoitan itse satunnaisesti
☐ Minulla on sijoituksia, mutta en ole itse tehnyt niitä
☐ Olen joskus sijoittanut, mutta tällä hetkellä minulla ei ole sijoituksia
☐ Minulla ei ole sijoituksia, enkä ole koskaan sijoittanut
☐ En osaa sanoa

21. Missä määrin seuraavat luonnehdinnat vastaavat omaa tilannettasi tai ajatteluasi sijoittamisesta osakkeisiin ja sijoitusrahastoihin? Voit vastata riippumatta siitä, omistatko sijoituksia vai ei.

	Vastaa täysin	Vastaa jossain määrin	Vaikea sanoa	Ei juuri vastaa	Ei vastaa lainkaan
Sijoittaisin mielelläni osakkeisiin ja rahastoihin, mutta minulla ei ole rahaa sijoitettavaksi	☐	☐	☐	☐	☐
En pidä sijoittamista itselleni tarpeellisena, työpaikka ja eläke riittävät minulle	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoittaminen osakkeisiin ja rahastoihin on ristiriidassa oman arvomaailmani kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoittaminen, osakkeet ja rahastot ovat varakkaiden kasinopeliä	☐	☐	☐	☐	☐
En tiedä riittävästi sijoittamisesta, jotta	☐	☐	☐	☐	☐

uskaltaisin ostaa osakkeita tai rahastoja	☐	☐	☐	☐	☐
Pelkään, että sijoitan rahani väärin ja menetän säästöni	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän säästöni pankkitilillä, jossa ne säilyvät varmemmin kuin sijoituksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Minulla on huonoja kokemuksia sijoittamisesta	☐	☐	☐	☐	☐
En sijoita, koska kotitaloudessani puoliso hoitaa raha-asiat	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoittamalla säästän taloudellista puskuria yllättävien menojen varalle	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoitan, koska haluan kartuttaa varoja esimerkiksi harrastuksiin ja matkoihin	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoittamalla osallistuu vaurauden ja hyvinvoinnin luontiin kaikille suomalaisille	☐	☐	☐	☐	☐
Uskon vaurastuvani sijoittamalla osakkeisiin ja rahastoihin	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoitan, jotta voisin jättää lapsilleni perinnön	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoitan vanhuuden varalle, koska en usko tulevan eläkkeeni olevan riittävän suuri	☐	☐	☐	☐	☐
Sijoitan osakkeisiin ja/tai rahastoihin, koska pankkitilillä säästöjeni arvo ei kasva lainkaan	☐	☐	☐	☐	☐

22. Yhdysvalloissa valitaan pian uusi presidentti. Jos sinä saisit äänestää näissä vaaleissa, kenelle antaisit oman äänesi?

- ☐ Donald Trump
- ☐ Kamala Harris
- ☐ Joku muu
- ☐ En osaa sanoa

23a. Jos Donald Trump valitaan Yhdysvaltojen presidentiksi, miten arvioit Trumpin ja hänen hallintonsa vaikutusta seuraaviin asioihin tulevina vuosina?

	Erittäin myönteinen	Melko myönteinen	Ei myönteinen eikä kielteinen	Melko kielteinen	Erittäin kielteinen
Yhdysvaltain talouteen	☐	☐	☐	☐	☐
Rauhaan ja konflikteihin maailmassa	☐	☐	☐	☐	☐
Vapaakauppaan ja globalisaatioon	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen asemaan Venäjän naapurina	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdysvaltain asemaan ja arvostukseen maailmassa	☐	☐	☐	☐	☐

23b. Entä jos Kamala Harris valitaan Yhdysvaltojen presidentiksi, miten arvioit Harrisin ja hänen hallintonsa vaikutusta seuraaviin asioihin tulevina vuosina?

	Erittäin myönteinen	Melko myönteinen	Ei myönteinen eikä kielteinen	Melko kielteinen	Erittäin kielteinen
Yhdysvaltain talouteen	☐	☐	☐	☐	☐
Rauhaan ja konflikteihin maailmassa	☐	☐	☐	☐	☐
Vapaakauppaan ja globalisaatioon	☐	☐	☐	☐	☐
Suomen asemaan Venäjän naapurina	☐	☐	☐	☐	☐
Yhdysvaltain asemaan ja arvostukseen maailmassa	☐	☐	☐	☐	☐

24a. Miten sinä suhtaudut nykyisin maamme EU-jäsenyyteen?

- ☐ Erittäin myönteisesti
- ☐ Melko myönteisesti
- ☐ Neutraalisti

- ☐ Melko kielteisesti
- ☐ Erittäin kielteisesti
- ☐ En osaa sanoa

24b. Entä siihen, että rahayksikkömme vaihdettiin markasta euroksi?

- ☐ Erittäin myönteisesti
- ☐ Melko myönteisesti
- ☐ Neutraalisti
- ☐ Melko kielteisesti
- ☐ Erittäin kielteisesti
- ☐ En osaa sanoa

24c. Onko eurosta ja EMU-jäsenyydestä hyötyä vai haittaa Suomelle nykyisessä taloustilanteessa?

- ☐ Paljon hyötyä
- ☐ Jonkin verran hyötyä
- ☐ Ei hyötyä eikä haittaa
- ☐ Jonkin verran haittaa
- ☐ Paljon haittaa
- ☐ En osaa sanoa

Kysymme vielä joitakin taustatietojasi tulosten tilastollista ryhmittelyä varten. Sukupuoli

- ☐ Mies
- ☐ Nainen
- ☐ Muu

Ikäryhmä

- ☐ 18-25 vuotta
- ☐ 26-35 vuotta
- ☐ 36-45 vuotta
- ☐ 46-55 vuotta
- ☐ 56-65 vuotta
- ☐ Yli 65 vuotta

Elämänvaihe

- ☐ Asun kotona vanhempien luona
- ☐ Asun yksin
- ☐ Asun kaksin puolison/kumppanin kanssa
- ☐ Asun puolison/kumppanin ja lasten kanssa
- ☐ Olen yksinhuoltaja
- ☐ Muu (esim. yhteisasuminen)
- ☐ En halua sanoa

Asuinkunnan koko

- ☐ Alle 4000 asukasta
- ☐ 4000-8000 asukasta
- ☐ 8000-30 000 asukasta
- ☐ 30 000-80 000 asukasta
- ☐ Yli 80 000 asukasta

Maakunta, jonka alueella asut

- ☐ Uusimaa
- ☐ Varsinais-Suomi
- ☐ Satakunta
- ☐ Kanta-Häme

- ☐ Pirkanmaa
- ☐ Päijät-Häme
- ☐ Kymenlaakso
- ☐ Etelä-Karjala
- ☐ Etelä-Savo
- ☐ Pohjois-Savo
- ☐ Pohjois-Karjala
- ☐ Keski-Suomi
- ☐ Etelä-Pohjanmaa
- ☐ Pohjanmaa (Vaasan rann.)
- ☐ Keski-Pohjanmaa
- ☐ Pohjois-Pohjanmaa
- ☐ Kainuu
- ☐ Lappi

Nykyinen tai viimeisin työnantajasi.

- ☐ Valtio
- ☐ Kunta tai kuntayhtymä
- ☐ Julkismisteinen yritys
- ☐ Yksityinen (tai oma) yritys
- ☐ Järjestö tai yhdistys
- ☐ Jokin muu työnantaja
- ☐ En ole ollut mukana työelämässä

If ((T5 Has 1;2;3;4;5;6)), Only ask 'T5b'

Oletko nykyisin työssä?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

If ((T5b Has 1)), Only ask 'T6'

Oletko...

- ☐ Kokopäivätyössä
- ☐ Puolipäivätyössä
- ☐ Osa-aikatyössä
- ☐ Muu työaikamuoto

Onko työsuhteesi...

- ☐ Vakituinen
- ☐ Määräaikainen

Millainen peruskoulutus Sinulla on?

- ☐ Kansakoulu
- ☐ Keski- tai peruskoulu
- ☐ Ylioppilastutkinto

Millainen ammatillinen koulutus Sinulla on?

- ☐ Ei ammatillista koulutusta
- ☐ Ammattikurssi, muu lyhyt ammattikoulutus
- ☐ Ammattikoulu
- ☐ Opistotasoinen ammattikoulutus
- ☐ Ammattikorkeakoulututkinto
- ☐ Yliopisto- tai korkeakoulututkinto

Ammattiryhmä, johon katsot lähinnä kuuluvasi.

- ☐ Johtavassa asemassa toisen palveluksessa
- ☐ Ylempi toimihenkilö
- ☐ Alempi toimihenkilö
- ☐ Työntekijä
- ☐ Yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja
- ☐ Maatalousyrittäjä
- ☐ Opiskelija
- ☐ Eläkeläinen
- ☐ Kotiäiti/koti-isä
- ☐ Työtön
- ☐ Muu

Toimiala, jolla työskentelet tai viimeksi työskentelit.

- ☐ Maa- ja metsätalous
- ☐ Teollisuus ja rakennustoiminta
- ☐ Yksityiset palvelut
- ☐ Julkiset palvelut
- ☐ En ole ollut mukana työelämässä

Oletko jäsen yhdistyksessä ja/tai liitossa, joka kuuluu johonkin seuraavista ammatillisista keskusjärjestöistä? Valitse kohdallasi sopiva.

- ☐ En ole
- ☐ SAK
- ☐ STTK
- ☐ Akava
- ☐ MTK

Jos eduskuntavaalit pidettäisiin nyt, minkä puolueen ehdokasta äänestäisit?

- ☐ Kokoomus
- ☐ Perussuomalaiset
- ☐ SDP
- ☐ Keskusta

- ☐ Vihreät
- ☐ Vasemmistoliitto
- ☐ RKP
- ☐ Kristillisdemokraatit
- ☐ Liike Nyt
- ☐ Jokin muu puolue tai ryhmittymä
- ☐ En äänestäisi lainkaan
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ En halua sanoa

Mihin yhteiskuntaluokkaan katsot lähinnä kuuluvasi?

- ☐ Työväenluokkaan
- ☐ Alempaan keskiluokkaan
- ☐ Keskiluokkaan
- ☐ Ylempään keskiluokkaan
- ☐ Yläluokkaan
- ☐ En katso kuuluvani mihinkään luokkaan

Mikä on äidinkielenäsi?

- ☐ Suomi
- ☐ Ruotsi
- ☐ Muu

Kuulutko johonkin (tai useampaan) maamme etnisistä, kulttuurisista, kielellisistä tai uskonnollisista vähemmistöistä?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

KOMMENTTEJA? Seuraavaan voit kirjoittaa mitä tahansa näkemyksiäsi maamme asioista tai tästä tutkimuksesta. Kaikki mielipiteet ovat tervetulleita ja arvokkaita!
KIITOKSET VAIVANÄÖSTÄ!